

Венелин Узунов, председател на парламентарната Комисия по политиката при бедствия и аварии

НАЙ-ДОБЪР ЩЕ Е ВАРИАНТЪТ, ПО КОЙТО СЕ ПОСТИГНЕ НАЙ-ВИСОК КОНСЕНСУС

- Не е решено окончателно. Имаме такава нагласа, но дали ще стане дотогава, не мога да кажа.

- Г-н Узунов, очертаха се два варианта на катастрофичен пул - въвеждане на задължителна имуществена застраховка или на данък „бедствия“. Според вас кой от тях е по-добрият за България?

- По-добрият ще бъде вариантът, който постигне по-висока степен на консенсус между законодателната власт, изпълнителната власт и застрахователите. Нека те се уточнят кое е най-доброто и аз ще го подкрепя.

- Смятате ли, че трябва да бъдат въведени санкции, за да се постигне по-висока събираемост на евентуалния нов данък или задължителна застраховка?

- Не ми задавайте въпроси, на които какъвто и отговор да се

даде в момента, може да се окаже неправилен. Нека първо другите институции си свършат работата.

- Окончателно ли е решението катастрофичният пул, независимо от вида му, да заработи от началото на 2009 г.?

Коста Чолаков, изпълнителен директор на „Интерамерикан“ ЗЕАД

ПО-УДАЧНО Е ПАРИТЕ ЗА БОРБА С БЕДСТВИЯТА ДА БЪДАТ СЪБИРАНИ КАТО ДАНЪК

- Г-н Чолаков, въвеждането на задължителни имуществени застраховки или на данък „бедствия“ е по-добрият вариант за България според вас?

- Имайки предвид как ще се формира цената на тази застраховка, според мен е по-удачно тя да бъде съчетана с местните данъци. А управлението на пула да бъде дадено на бизнеса, тъй като трябва да има стриктен контрол върху изплащанията на обезщетенията и върху инвестирането на средствата. Ако цената на една застраховка е от порядъка на 30-40 лева, събираемостта ѝ ще бъде много трудна. Виждате какви огромни трудности срещаме с „Гражданска отговорност“ на автомобилистите. Затова според мен е по-удачно парите да бъдат събирани под формата на

данък. И без това българинът счита всичко задължително за данък.

- Трябва ли да има глоба за тези, които не са сключили евентуалната задължителна имуществена застраховка?

- Да. Иначе защо ще бъде задължителна? Трябва да има санкции, защото, ако ще правим някаква съвкупност, плащащите ще плащат и за останалите, които не са си направили застраховка. Така е и при „Гражданска отговорност“ на автомобилистите.

- По време на заседание на парламентарната комисия беше предложено въвеждане и на задължителна застраховка на отговорността на кметовете и на собствениците на язовири, за да се покрият щетите и по незастраховаемите имоти. Смятате ли, че има необходимост и от такава задължителна застраховка?

- Според мен такава застраховка трябва да се изисква от арендаторите на язовирите - това задължение да е записано в договорите за аренда. Собствениците на язовирите да бъдат задължени да я изискват от

всеки арендатор. А той може да излезе на свободния пазар и да си купи такава застраховка.

- Не винаги обаче прелелите язовири са причина за наводнения. В много случаи причината са непочистените речни корита. А почистването им е задължение на местните власти.

- Да, но не може със застраховането да си решим всички проблеми. Дайте тогава да застраховаме всичко и общините и държавата да не правят нищо. Не може да се застрахова някой срещу това, че не си е вършил работата. За това съм абсолютно против.

- Колко очаквате да бъде обхванат на една евентуална задължителна имуществена застраховка у нас?

- Основният проблем при въвеждането на задължителна застраховка е събираемостта. Ако разчитаме на свободния пазар - агентите и брокерите да я събират, не съм оптимист. Затова съм на мнение, че сумите трябва да бъдат събирани заедно с местните данъци. Или държавата да се намеси по някакъв

начин. В крайна сметка държавата се опитва да реши един сериозен проблем, с който явно не може да се справи на този етап. Затова трябва да имаме нейното съдействие.

- Представителят на Световната банка заяви, че очакват нашето правителство да се обърне към тях за помощ. При близо 9 млрд. лв. фискален резерв обаче има ли смисъл държавата да взема допълнителни заеми за решаване на проблема с бедствията?

- Зависи каква помощ ще поиска държавата. Не правя сметките на държавата, но като обикновен гражданин виждам, че всяка година имаме бюджетен излишък, имаме фискален резерв. Но тук става въпрос по-скоро за това как да се организира този процес. Това е експертна помощ. Няма нужда да я търсим навън. Ако се съберем всички застрахователи и държавата, и всеки бъде конструктивен, мисля, че ще намерим начин да го направим. Или може да поискаме помощ от други държави, където това е правено успешно. Но Световната банка да ни

даде пари - защо са ни?

- Защо от толкова години се говори за този катастрофичен пул, а все още застрахователите и държавата не са седнали заедно, за да решат точно как да го направят?

- Може би ситуацията още не е узряла. Досега имаше други приоритети. Пазарът все още преживява турбуленции покрай една задължителна застраховка. Но смятам, че лека-полека узряваме да решим този проблем. Доскоро нямаше сериозна държавна политика в тази посока. Сега държавата започна да обръща внимание на този проблем, защото през последните години бедствията се увеличили - дали поради климатичните промени или поради недобро стопанисване на обектите. Явно държавата иска да прехвърли тази отговорност някъде. Не искат да поемат повече политическата цена за това нещо. Тогава трябва заедно да седнем и да разработим работеща система, да я съобразим с нашите реалности. Не виждам защо са ни заеми за това.

Темата разработи ЙОАННА СТЕФАНОВА

Тодор Казанджиев, изпълнителен директор на ЗК „ДСК Гаранция“ АД

- Г-н Казанджиев, кой според вас е по-добрият вариант на национална програма за борба с бедствията у нас - да се въведе задължителна имуществена застраховка или нов данък?

- Мисля, че е по-добре да говорим за това на по-късен етап. За мен по-правилният начин е държавната политика да бъде такава, че да насърчава хората да застраховат имотите си. Ще дам един пример. В Испания е въведено задължително застраховане на катастрофичните рискове към доброволно сключените имуществени полици. Нека обърнем този вариант към българската действителност. Под 7% от жилищата в България са застраховани. Или ако приемем, че 0% са застрахованите хора, нещо към нула е равно на нула. За мен държавната политика трябва да насърчава хората да застраховат имотите си, себе си. Т.е. да се работи за повишаване на застрахователната култура въобще. Когато стигнем нива, при които се мисли за управление на катастрофичните рискове, това е следващият етап. Както винаги в България, ние се опитваме да слагаме каруцата преди коня.

- А как точно може да бъде накаран българинът да даде пари за имуществена застраховка, при положение че не вижда нужда от нея?

- Не мога да кажа на правителството какво точно да направи. Това е тяхно задължение. Но има редица примери, които са приложени в Европа, и те могат най-малкото да ги погледнат. Представителят на Румъ-

ДЪРЖАВАТА ТРЯБВА ДА НАСЪРЧАВА ХОРАТА ДА ЗАСТРАХОВАТ ИМОТИТЕ СИ

ния например каза, че тяхното правителство дефинитивно е заявило, че няма да покрива щети от природни бедствия. Това означава: „Господа, застраховайте се. Защото, ако вие не мислите за себе си, няма кой да помисли за вас.“ Логиката е такава. Първо трябва да помислим за себе си, а след това за всичко останало.

- Има обаче много незастраховаеми обекти, като например къщите край реките, които се наводняват всяка година. Кой трябва да помисли за тях?

- Това е факт. Затова общините и държавата трябва да вземат мерки за предотвратяване на тези наводнения. Факт е, че на много от местата има човешка грешка, има небрежност. Но този процес не се управлява от застрахователите.

- Пред парламентарната комисия по политиката при бедствия и аварии беше направено предложение да се застрахова задължително отговорността на кметовете и на собствениците на язовирите, като премията по тези полици да е достатъчно висока. Идеята е така да се обезщетяват точно тези незастраховаеми имоти. Как ще коментирате това предложение?

- Това е вариант. Не мога на прима виста да коментирам дали той

е най-правилният. Не е редно отговорността, която всеки от нас носи, да се превръща в безотговорност. Няма застраховка, която да покрива това.

- Ако бездействието им е умишлено, би трябвало към тях да има регрес. А ако е поради небрежност - не. Но вие сте застрахователите, затова вие трябва да кажете.

- Не е толкова лесно да се отговори. Човек трябва да бъде отговорен за действията и решенията си. Това, че даден кмет е застраховал отговорността си, няма да го оневи, ако е проявил небрежност или не е направил нещо.

- Идеята беше тези застраховки да бъдат направени в държавна застрахователна компания, която да плаща евентуалните щети.

- Това е риск, който може да се управлява. За всичко е необходимо първо воля. После идват всички останали механизми.

- А смятате ли, че трябва да бъдат въведени глоби за тези, които не сключват евентуалната задължителна имуществена застраховка? Защо разбрахме, че в Турция например няма такава глоба.

- Не мисля, че трябва да има глоби. Ако политиката на държавата

е да каже дефинитивно, че всеки носи отговорността за себе си и след настъпване на подобно събитие не би трябвало да очаква помощ от никого, защо гражданите трябва да бъдат глобявани. Те са направили преценка, че могат да си носят риска сами. Застраховането е нещо, което, особено при глобалната промяна на климата, става все по-дължително“. Нямам предвид кой да ни задължи, а сами да осъзнаем, че то е протекция за нас самите.

- Ако няма глоба, как ще бъде осигурен достатъчно голям обхват на тази застраховка? Разбрахме, че в Турция обхватът ѝ е 20%. У нас засега е под 7%.

- Преди да се прилагат глоби и санкции, има други механизми, с които хората могат да бъдат убедени, че това е само в тяхна полза. Мисля, че въвеждането на глоба е крайна мярка. Аз не съм привърженик на крайните мерки. Когато към всеки човек се подходи нормално и му бъде обяснено, той се замисля за себе си, за дома си и за семейството си. Това трябва да бъде водещото. А не когато стане събитието, да търсим начини за покриване на щетите.

- Доколко събираемостта ще е по-лесна, ако бъде въведен нов местен данък вместо задължителна имуществена застраховка?

- Ако се въведе нов данък, събираемостта ще бъде много голяма. Но държавата трябва да предложи конкретните механизми. Би могло да не се въвежда нов данък, а всеки човек да е длъжен да депозира полицата си при плащането на имотния данък в съответната данъчна служба. А полицата да е сключена в неговата застрахователна компания. Което не противоречи на свободния пазарен принцип. Телпърва има много място за дискусия по този въпрос. Вероятно окончателният вариант ще бъде избран съвместно от бизнеса и държавата.

- Беше казано, че катастрофичният пул ще заработи у нас от началото на 2009 г. Смятате ли, че това е реалистичен срок?

- Дали този срок е реалистичен, трябва да питате хората, които се занимават с катастрофичния пул. За мен по-важно е да се говори за този проблем, за да започнат хората да си задават все повече въпроса: „Ами ако стане бедствие - какво?“